

สรุปผลการสร้างแบบรายงานตนเองและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายหลัก เพื่อสร้างแบบรายงานตนเองสำหรับครูมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้แบบรายงานตนเองที่สร้างขึ้นมีความตรงตามทฤษฎีเฉพาะ (Construct Validity) ความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity) ความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) อำนาจจำแนก (Power of Discrimination) และความเที่ยง (Reliability) สูงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินตนเองของครูมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ และความมุ่งหมายรอง คือหาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Norms) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบคะแนนการรายงานตนเองของครูมัธยมศึกษาจากการใช้แบบรายงานตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบรายงานตนเองนี้สร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารหนังสือต่าง ๆ ประกอบกับการสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ปกครอง และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับลักษณะของครูมัธยมศึกษา แล้วนำไปตั้งเป็นทฤษฎีเฉพาะขึ้น และแบ่งองค์ประกอบสมรรถภาพครูออกเป็น 6 หมวด คือ หมวดการสอน หมวดวิชาการ หมวดมนุษยสัมพันธ์ หมวดคุณธรรมและความประพฤติ หมวดบุคลิกภาพ และหมวดคุณลักษณะพิเศษ

แบบรายงานตนเองที่สร้างขึ้นครั้งแรกมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยขอรายการพฤติกรรมของครูมัธยมศึกษาจำนวน 132 ข้อ นำแบบรายงานตนเองที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรงตามทฤษฎีเฉพาะ และความตรงตามเนื้อเรื่อง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคัดสินขอรายการในแบบรายงานตนเอง 2 ครั้ง ครั้งแรก 20 ท่าน ครั้งที่สอง 5 ท่าน หลังจากการตัดสินครั้งที่สองและปรับปรุงเพิ่มเติมขอรายการตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วได้แบบรายงานตนเองฉบับชั่วคราวที่มีขอรายการทั้งสิ้น 139 ข้อ ต่อจากนั้น

นำแบบรายงานตนเองฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้กับครูมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา 2 โรงเรียน จำนวน 70 คน เพื่อหาความเที่ยง ความตรงตามสภาพ และอำนาจจำแนก ผลการหาความเที่ยงชนิดความคงที่ภายในด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach Internal Consistency) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .959

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้หาความตรงตามสภาพของแบบรายงานตนเองฉบับชั่วคราว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนแรกจำนวน 28 คน และเลือกตัวอย่างมา 3 คน ให้เป็นผู้เสนอชื่อครูที่มีสมรรถภาพในกลุ่มนี้มาคนละ 15 ชื่อ ชื่อที่เสนอตรงกันทั้ง 3 คน จัดว่าเป็นครูที่มีสมรรถภาพสูง และชื่อที่ไม่ได้รับการเสนอเลยจัดว่าเป็นครูที่มีสมรรถภาพต่ำ ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีสมรรถภาพสูง และกลุ่มที่มีสมรรถภาพต่ำ โดยการทดสอบค่าที ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีสมรรถภาพสูงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีสมรรถภาพต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ซึ่งแสดงว่าแบบรายงานตนเองฉบับชั่วคราวนี้มีความตรงตามสภาพพอควร จึงดำเนินการหาอำนาจจำแนกของขอรายการต่อไป

ผู้วิจัยได้หาอำนาจจำแนกของขอรายการโดยใช้เทคนิค 33 เพอร์เซ็นต์ และการทดสอบค่าทีคัดเลือกขอรายการที่สามารถจำแนกกลุ่มสมรรถภาพสูง และกลุ่มสมรรถภาพต่ำ ได้ที่ระดับความเชื่อมั่นอย่างน้อยร้อยละ 95 ผลปรากฏว่าได้ขอรายการที่มีอำนาจจำแนกทั้งสิ้น 99 ข้อ ประกอบด้วยขอรายการในหมวดการสอน 32 ข้อ หมวดวิชาการ 10 ข้อ หมวดมนุษยสัมพันธ์ 18 ข้อ หมวดคุณธรรมและความประพฤติ 14 ข้อ หมวดบุคลิกภาพ 12 ข้อ และหมวดคุณลักษณะพิเศษ 13 ข้อ ผู้วิจัยได้นำขอรายการเหล่านี้ไปพิมพ์เป็นแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปหาความตรงตามสภาพและความเที่ยงอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงหาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ไคล์

กลุ่มตัวอย่างในการหาความตรงตามสภาพของแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ คือ ครูในโรงเรียนที่ใช้หาความตรงตามสภาพของแบบรายงานตนเองฉบับทดลองจำนวน 29 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาความตรงตามสภาพของแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์เช่นเดียวกับฉบับทดลอง ซึ่งผลจากการทดสอบค่าที ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีสมรรถภาพสูงสูงกว่า

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีสมรรถภาพตัวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จึงกล่าวได้ว่าแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ที่มีความตรงตามสภาพค่อนข้างสูง

ในการหาความเที่ยงของแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้สุ่มแบบรายงานตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้หาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ไคลน์จากจำนวน 780 ฉบับ สุ่มอย่างมีระบบมาจำนวน 100 ฉบับ แล้วนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงชนิดความคงที่ภายในด้วยวิธีของกรอนบาค ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. แบบรายงานตนเองเฉพาะหมวดการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .875
2. แบบรายงานตนเองเฉพาะหมวดวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .822
3. แบบรายงานตนเองเฉพาะหมวดมนุษยสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .892
4. แบบรายงานตนเองเฉพาะหมวดคุณธรรมและความประพฤติ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .854
5. แบบรายงานตนเองเฉพาะหมวดบุคลิกภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .729
6. แบบรายงานตนเองเฉพาะหมวดคุณลักษณะพิเศษ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .702
7. แบบรายงานตนเองทั้งฉบับที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .951

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการหาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ไคลน์นั้น คือครูมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติการสอนอยู่ในภาคต้นปีการศึกษา 2522 จำนวน 780 คน ผลปรากฏว่าคะแนนที่นำไปหาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ไคลน์ มีการกระจายดังนี้

1. หมวดการสอน มีคะแนนตั้งแต่ 43 ถึง 125 คะแนนเฉลี่ย 80.518 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.712 จากคะแนนเต็ม 128
2. หมวดวิชาการ มีคะแนนตั้งแต่ 5 ถึง 39 คะแนนเฉลี่ย 20.891 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.364 จากคะแนนเต็ม 40

3. หมวดมนุษยสัมพันธ์ มีคะแนนตั้งแต่ 17 ถึง 72 คะแนนเฉลี่ย 45.519 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.289 จากคะแนนเต็ม 72
4. หมวดคุณธรรมและความประพฤติ มีคะแนนตั้งแต่ 15 ถึง 56 คะแนนเฉลี่ย 38.855 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.989 จากคะแนนเต็ม 56
5. หมวดบุคลิกภาพ มีคะแนนตั้งแต่ 15 ถึง 47 คะแนนเฉลี่ย 34.194 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.438 จากคะแนนเต็ม 48
6. หมวดคุณลักษณะพิเศษ มีคะแนนตั้งแต่ 10 ถึง 51 คะแนนเฉลี่ย 33.045 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.151 จากคะแนนเต็ม 52
7. รวมทั้งฉบับ มีคะแนนตั้งแต่ 136 ถึง 356 คะแนนเฉลี่ย 252.545 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 43.206 จากคะแนนเต็ม 396

อภิปรายผล

1. จากการหาความตรงตามทฤษฎีเฉพาะและความตรงตามเนื้อเรื่องของแบบรายงานตนเองฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่หนึ่งนั้น ผลปรากฏว่าขอรายการที่ตัดทิ้งมีจำนวน 68 ข้อ จากขอรายการทั้งสิ้น 182 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 37.36 ซึ่งเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูง แต่เมื่อพิจารณาขอรายการที่ตัดทิ้งจะเห็นว่าขอรายการส่วนใหญ่ซ้ำกับขอรายการอื่น ๆ และอีกประการหนึ่งขอรายการที่สร้างขึ้นในตอนแรกก็มีจำนวนมากข้อ ดังนั้นขอรายการที่ตัดออกจึงไม่กระทบกระเทือนในด้านเนื้อหาเดิมแต่อย่างใด
2. หลังจากนำผลการตัดสินขอรายการของผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่หนึ่ง ไปปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมขอรายการตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ปรากฏว่าไคแบบรายงานตนเองฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่สอง ซึ่งประกอบด้วยขอรายการในหมวดการสอน หมวดมนุษยสัมพันธ์ หมวดบุคลิกภาพ หมวดคุณธรรมและความประพฤติ และหมวดวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 30.00 26.15, 17.69, 14.62 และ 11.54 ตามลำดับ จะเห็นว่าน้ำหนักระหว่างหมวดอยู่ในเกณฑ์ที่สมเหตุผล เนื่องจากหน้าที่หลักของครู คือการอบรมสั่งสอนนักเรียน ดังนั้นหมวดการสอน จึงควรมีน้ำหนักมากที่สุด ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ ของครูคือ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ คุณธรรม

และความประพฤตินั้นมีความสำคัญรองลงมาจากการสอนหลักหันกันไป สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา คุณสมบัติทางด้านวิชาการก็เป็นสิ่งสำคัญแต่ก็เป็นรองด้านอื่น ๆ นำหนักของหมวดวิชาการจึงน้อยกว่าหมวดอื่น

หลังจากการตัดสินขอรายการของผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่สองได้มีการเปลี่ยนขอรายการบางข้อ จากหมวดมนุษยสัมพันธ์ และหมวดคุณธรรมและความประพฤติ ไปรวมกับหมวดคุณลักษณะพิเศษที่ตั้งขึ้นเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทำให้ได้แบบรายงานตนเองฉบับทดลอง ซึ่งมีน้ำหนักในหมวดการสอนมากที่สุดเป็นร้อยละ 30.94 หมวดคุณธรรมและความประพฤติ กับหมวดคุณลักษณะพิเศษ และหมวดมนุษยสัมพันธ์ กับหมวดบุคลิกภาพ มีน้ำหนักรองลงมาจากหมวดการสอนและมีน้ำหนักใกล้เคียงกันคือร้อยละ 15.11 และ 14.39 ตามลำดับ ส่วนหมวดวิชาการมีน้ำหนักน้อยที่สุดเป็นร้อยละ 10.08

เมื่อได้แบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ ก็ปรากฏว่าน้ำหนักระหว่างหมวดยังใกล้เคียงกับตอนต้น คือหมวดการสอนมีน้ำหนักมากที่สุดเป็นร้อยละ 32.32 หมวดมนุษยสัมพันธ์ หมวดคุณธรรมและความประพฤติ หมวดคุณลักษณะพิเศษ และหมวดบุคลิกภาพมีน้ำหนักรองลงมาเป็นร้อยละ 18.18, 14.14, 13.13 และ 12.12 ตามลำดับ และหมวดวิชาการยังคงมีน้ำหนักน้อยที่สุดเป็นร้อยละ 10.10

3. ในแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีขอรายการทั้งสิ้น 99 ข้อ นั้นปรากฏว่าเป็นขอรายการที่แสดงถึงลักษณะที่ดี 86 ข้อ และขอรายการที่แสดงถึงลักษณะที่ไม่ดีเพียง 13 ข้อ ซึ่งนับว่าน้อยมาก และเป็นขอรายการที่แสดงถึงลักษณะที่ไม่ดีที่ไม่รุนแรงนัก ขอรายการที่แสดงถึงลักษณะไม่ดีที่รุนแรงกว่านั้นส่วนหนึ่งถูกคัดออกไปในขั้นตอนของการหาความตรงตามทฤษฎีเฉพาะ และความตรงตามเนื้อเรื่องซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านให้เหตุผลว่า แม้จะเป็นการรายงานตนเองก็ตาม ถ้าเป็นลักษณะที่ไม่ดีที่ค่อนข้างรุนแรงแล้วผู้ตอบก็อาจจะไม่ตอบตามที่ เป็นจริงก็ได้ และที่สำคัญก็คือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีคุณธรรมสูง ถึงแม้โดยทั่วไปลักษณะที่ไม่ดีในตัวครูจะมีบ้าง แต่ไม่ใช่ลักษณะไม่ดีที่รุนแรง ซึ่งจะพบก็แต่ในกรณีพิเศษเท่านั้น ฉะนั้นแบบรายงานตนเองฉบับนี้สร้างขึ้นสำหรับครูมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไป จึงประกอบด้วยขอรายการที่เป็นลักษณะไม่ดีจำนวนน้อย

สำหรับขอรายการที่แสดงถึงลักษณะที่ไม่ดีที่ค่อนข้างรุนแรงอีกส่วนหนึ่งได้ถูกคัดออกไปเพราะไม่มีอำนาจจำแนก ซึ่งได้แก่ ขอรายการที่เกี่ยวข้องกับอายุมุขต่าง ๆ จึงทำให้แบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์นี้มีขอรายการที่แสดงถึงลักษณะที่ไม่ดีน้อย

4. จากการหาความตรงตามสภาพของแบบรายงานตนเองฉบับทดลองและฉบับสมบูรณ์ โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูที่มีสมรรถภาพสูงและกลุ่มครูที่มีสมรรถภาพต่ำนั้น ปรากฏว่าในฉบับทดลองกลุ่มครูที่มีสมรรถภาพสูง ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครูที่มีสมรรถภาพต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ส่วนฉบับสมบูรณ์ กลุ่มครูที่มีสมรรถภาพสูง ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครูที่มีสมรรถภาพต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะเห็นว่าแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์มีความตรงตามสภาพสูงกว่าฉบับทดลอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขอรายการในแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์นั้น ล้วนเป็นขอรายการที่มีอำนาจจำแนก ส่วนแบบรายงานตนเองฉบับทดลองยังไม่ได้หาอำนาจจำแนก จึงมีทั้งขอรายการที่มีและไม่มีอำนาจจำแนก เป็นเหตุให้ฉบับทดลองมีความตรงตามสภาพต่ำกว่าฉบับสมบูรณ์

5. จากการหาความเที่ยงชนิคความคงที่ภายในด้วยวิธีของครอนมาค ปรากฏว่าแบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเป็น .951 และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเฉพาะหมวดการสอน หมวดวิชาการ หมวดมนุษยสัมพันธ์ หมวดคุณธรรมและความประพฤติ หมวดบุคลิกภาพ และหมวดคุณลักษณะพิเศษ เท่ากับ .875, .822, .892, .854, .729 และ .702 ตามลำดับ จะเห็นว่า แบบรายงานตนเองฉบับสมบูรณ์ทั้งฉบับมีความเที่ยงสูงกว่าแต่ละหมวด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนขอรายการมากกว่าจึงทำให้ความเที่ยงสูงกว่า แต่เมื่อพิจารณาหมวดวิชาการซึ่งมีขอรายการเพียง 10 ข้อ แต่มีความเที่ยงสูงถึง .822 เปรียบเทียบกับหมวดคุณลักษณะพิเศษซึ่งมีขอรายการ 13 ข้อ แต่มีความเที่ยงเพียง .702 การที่หมวดวิชาการมีความเที่ยงสูงกว่าทั้งที่มีจำนวนขอน้อยกว่านี้อาจเป็นเพราะว่าขอรายการในหมวดวิชาการมีความเป็นเนื้อเดียวกัน (Homogeneity) มากกว่า คือวัดในเรื่องเดียวกัน ส่วนขอรายการในหมวดคุณลักษณะพิเศษนั้น ถ้ามองถึงหลายเรื่องจึงทำให้ได้ค่าความเที่ยงต่ำกว่า

ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาความเที่ยงของแบบรายงานตนเองทั้งฉบับที่คำนวณโดยวิธีเดียวกันระหว่างฉบับทดลองซึ่งมีขอรายการ 139 ข้อ ความเที่ยง .959 กับฉบับสมบูรณ์ซึ่งมีขอรายการ 99 ข้อ ความเที่ยง .951 จะเห็นว่าจำนวนขอรายการในฉบับสมบูรณ์เมื่อน้อยกว่าฉบับทดลองมาก แต่ก็มีค่าความเที่ยงใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ก็อาจจะเนื่องมาจากขอรายการในฉบับสมบูรณ์มีความเป็นเนื้อเดียวกันมากกว่านั่นเอง

ขอเสนอแนะ

1. แบบรายงานตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้เป็นแบบรายงานตนเองสำหรับครูมัธยมศึกษาทั่ว ๆ ไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ได้นั้นสำหรับครูหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะจึงทำให้ขาดรายละเอียดในกระบวนการสอนของบางหมวดวิชาไป ดังนั้นหากจะมีการสร้างแบบรายงานตนเองสำหรับครูในทำนองนี้ ควรจะสร้างแยกสำหรับครูแต่ละหมวดวิชาเพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ใช้สำหรับแบบรายงานตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเพียงปกติวิสัยระดับภาคเท่านั้น ควรจะมีปกติวิสัยระดับเขต จังหวัด อำเภอ และตำบลด้วย เพื่อให้ผู้ใช้แบบรายงานตนเองฉบับนี้ไปเปรียบเทียบตนเองกับกลุ่มที่เล็กลงและใกล้ตัวเขายิ่งขึ้น
3. แบบรายงานตนเองฉบับนี้เมื่อนำไปใช้ระยะหนึ่ง แล้วควรจะได้มีการปรับปรุงและหาค่าปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย